

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Epistolarvm Innocentii III. Romani Pontificis Libri Vndecim

Innozenz <III., Papst>

Parisiis, 1682

Episcopo Sancti Andreæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-20020

lis & conditionalis potest intelligi, & tam ad personale quàm impersonale verbum referri. Si enim impersonale verbum determinet, conditionaliter intelligitur, & talis est sensus. Concedimus subrogationem Abbatis sancti Silvini apud Alciacum in vestra semper dispositione consistere secundum præteriti temporis morem, id est, si mos præteriti temporis talis fuit. Si verò verbum determinet personale, causaliter debet intelligi, ut sit sensus. Concedimus secundum præteriti temporis morem, id est, quia mos præteriti temporis obtinuit, subrogationem Abbatis sancti Silvini apud Alciacum in vestra semper dispositione consistere. Hic autem sensus rectior esse videtur: quia cum privilegium sit lex privata, & lex non debeat esse obscura vel captiosa, sed certa & manifesta, nec esset privata nisi aliquid specialiter indulgeret, profectò sic intelligenda sunt illa verba ut res de qua agitur valere possit potius quàm perire; maximè cum supra dictus Calixtus Papa, qui eidem Paschali è vicino successit, verbis æquioribus usus, determinationem illam prorsus amoverit ut ambiguitas tolleretur, & quod dicebatur in concessione Paschalis, ut videlicet subrogatio Abbatis sancti Silvini apud Alciacum in dispositione vestra semper existeret, ipse mutaverit, decernens subrogationem illius Abbatis non aliunde quàm de vestro monasterio faciendam, ut electio ad jus commune posset ex parte reduci. Eadem quoque verba sic esse interpretanda subsequens consuetudo declarat, quæ perhibetur esse optima legum interpret. His igitur & aliis ad eandem causam spectantibus diligenter auditis & perspicaciter intellectis, de consilio fratrum nostrorum monasterio vestro adjudicavimus hujusmodi dignitatem, ut quotienscunque in Alciacensi monasterio Abbatis electio imminet faciendâ, Alciacenses monachi de cœnobio vestro personam idoneam sibi eligant in Abbatem, ita videlicet quòd tandem monasterium vestrum hac honoris debeat prærogativa gaudere donec in eo viguerit observantia regularis, ut idoneæ personæ inveniantur in ipso quæ possint in Abbates assumi. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ diffinitionis infringere vel ei &c. usque incursum. Datum Laterani 11. Kal. Maij, pontificatus nostri anno duodecimo.

Scriptum est Episcopo & Cantori Atrebatensibus & Abbati de Monte sancti Eligij Atrebatensis diocesis in modum executionis usque

assumi. Quocirca electionem à præfatis Alciacensibus monachis temerè attentatam omnino cassantes, præsentium vobis auctoritate mandamus quatenus quòd à nobis est sententialiter definitum faciatis appellatione remota inviolabiliter observari, contradictores, si qui fuerint, vel rebelles per censuram ecclesiasticam compescentes. Quòd si non omnes &c. tu, frater Episcope, cum eorum altero &c. Datum ut in alia per totum.

EPISCOPO SANCTI ANDREÆ.

PER tuas nobis litteras intimasti quòd cum D. laicus tuæ diocesis S. mulierem trina denuntiatione præmissa juxta consuetudinem Ecclesiæ Scoticanæ duxerit solemniter in uxorem, postmodum E. mulier in tua comparens præsentia constanter asseruit quòd prædictus D. prius dederat ei fidem de ipsa ducenda, & postea carnaliter fuerat commixtus eidem, suscepta ex ea prole quàm sibi prædictam S. publicè copulasset, & licèt idem D. fuerit de plano confessus se prius illam carnaliter cognovisse ac suscepisse sobolem ex eadem, nihilominus tamen quòd fidem ei dederit omnino negavit. Verùm cum ad hoc probandum prædicta E. tres testes induxerit, idem proposuit ex adverso quòd cum præsentibus extiterint iidem testes quando denuntiatio facta fuit & matrimonium cum prædicta S. publicè celebratum, cum etiam convivio interfuerint nuptiarum, nunc, tamquam suspecti, utpote qui multo tempore tacuerunt, erant non immeritò repellendi. Vnum quoque ipsorum testium, qui ejusdem D. germanus existit, idem D. repellere nitentur tamquam adversarium manifestum, pro eo quòd ad exheredationem ipsius modis omnibus intendebat. Præterea fratrem ejusdem D. fuisse confessum in pleno Capitulo se perjurum & in fratris sui odium falsum perhibuisse testimonium adjecisti, & quòd licèt E. primitus fuerit in jure confessa se adversus prædictum D. quæstionem malitiosè movisse, postea tamen hujusmodi se dixisse proposuit pecuniæ promissione decepta, quòdque sibi constat legitime dictos testes tam denuntiationis tempore quàm cum etiam idem D. matrimonium cum prædicta S. contraxisset dinoscitur fuisse præsentibus. Licèt autem confessio fratris prædicti D. qui post depositionem suam propriam turpitudinem allegando asseruit se perjurum & falsum perhibuisse testimonium in odium fratris

*Epist. 34.
De testibus admittendis in accusatione matrimonij.*

fui, sit penitus respuenda, cum hoc modo quilibet possit suum testimonium infirmare, ac mulier confessionem in iure factam eo pretextu revocare non possit quod se fatetur corruptam promissione pecunie hoc dixisse, quia tamen an supradicti testes sint contra matrimonium admittendi, apostolicæ sedis oraculo postulas edoceri, fraternitati tuæ insinuatione præsentium innotescat quod felicitis recordationis Alexander Papa prædecessor noster consultus utrum si de propinquitate illorum qui sunt matrimonio copulandi aliqua fiat mentio, & Presbyteri per Ecclesias publicè dicant ut qui novit aliquid infra terminum qui præfigitur exeat & proponat, an illi qui posterius veniunt, ad accusationem debeant vel testificationem admitti, taliter legitur respondisse, quod si suspicione carent posterius venientes, ab accusatione vel testificatione repelli non debent, ceterum si commoniti à Presbyteris tacent, & postmodum accusare vel testificari voluerint, tamquam suspecti merito repellentur. Datum Laterani 111. Non. Maij, pontificatus nostri anno duodecimo.

NOBILI VIRO E. COMITI
Irsuto.

EX sincero devotionis affectu quem ad beati Petri Apostolorum principis sedem habere dinoscis, villam quæ Sulcem nuncupatur Romanæ Ecclesiæ liberaliter contulisti, unum aureum apostolicæ sedi annuatim ex ipsa solvendo. Nos igitur donationem ipsam tam gratam quam ratam habentes, ut ejusdem apostolicæ sedis præsidium tibi sentias non deesse, personam tuam cum omnibus bonis quæ in præsentiarum rationabiliter possides, aut in futurum justis modis dante Domino poteris adipisci, sub beati Petri & nostra protectione suscipimus & præsentis scripti patrocinio communimus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ confirmationis infringere vel ei &c. usque in finem. Datum ut in alia per totum.

MELDENSI EPISCOPO
& Archidiacono Parisensi.

CVM olim venerabilis frater noster Episcopus Carnotensis dilectum filium Radulphum quondam Camerarium suum Decano, Cantori, Subdecano, & Succentori Carnotensis Ecclesiæ ad quandam præbendam in ipsa vacantem præsentasset ex more, idem Decanus offerens se legitime probaturum quod publica quo-

rundam criminum laboraret infamia, ipsum admittere recusavit. Cùmque dilecti filij P. Præpositus, S. G. & H. & quidam alij Canonici Carnotenses super hoc inquisitionem fieri petiissent, Abbas de Sar-naio & conjudices ejus, quibus idem negotium delegavimus, quia dictum Camerarium, sicut ex literis eorum accepimus, non solum publica laborantem infamia, verum etiam illis irretitum criminibus invenerunt, silentium imposuerunt eidem super memorata præbenda, ipsum ab omni officio & beneficio ecclesiastico suspendentes, & retinentes in manibus nostris ecclesiastica beneficia quæ habebat ad restitutionem eorum quos variis rapinis, videlicet usuris, matrimoniorum venditione, ac ruptione testamentorum asserbatur nequiter spoliassè. Qui licet ad præsentiam nostram accedens provideri sibi super sententia præfatorum judicum postulasset, quia tamen nondum ad nos pervenerat relatio judicum eorundem, nihil à nobis tunc potuit obtinere. Sed tandem eorum relatione recepta, quod factum per ipsos fuerat approbavimus, dantes vobis per nostras litteras in præceptis ut illud per censuram ecclesiasticam faceretis appellatione remota firmiter observari. Nuper autem litteras multorum accepimus cum ipso supplicantium & pro ipso ut cùm occasione inquisitionis prædictæ, quam fieri non tam caritatis zelo quam invidiæ typo aliqui procurassè dicuntur, graves incurrerit in persona labores & difficiles in rebus expensas, sed quasi mutatus in virum alrerum, per cor contritum & humiliatum se se venia dignum reddat, super beneficiis suis eum respicere misericorditer dignemur, maxime cùm illis pro quorum restitutione in nostris manibus sunt retenta & jam satisfecerit juxta posse, & adhuc sit cuilibet conquerenti paratus satisfactionem debitam exhibere. Nos igitur de consueta sedis apostolicæ pietate & misericordiam in judicio facere cum ipso volentes, discretioni vestræ per apostolica scripta præcipiendo mandamus quatenus considerato per contritionem & conversationem ipsius utrum ei vexatio jam tribuerit intellectum, ut appareat emendatus, ad satisfaciendum illis pro quorum restitutione sua beneficia sunt retenta inducatis eundem, & cùm eis competenter fuerit satisfactum, beneficia ipsa pariter & officium sibi restituere non tardetis, contradictores per censuram ecclesiasticam appellatione postposita compescendo. Datum Laterani 111.
Idus

Cap. Ad hęc.
Qui matrimon.
accus. possint.
in 1. Collect.

Epist. 35.
Suscipitur sub
protectione
apostolicæ se-
dis.

Epist. 36.
Eis committitur
causa Car-
notensis.